

PowerMac G4 Cube

Magazín ■ Michael Vita

PowerMac G4 Cube je dodnes považován za jeden z nejodvážnějších a zároveň nejkontroverznějších počítačů v historii Applu. Když byl v červenci roku 2000 představen, firma byla teprve několik let po návratu Steva Jobse a stále bojovala o svou pozici na trhu.

Přestože iMac G3 zaznamenal obrovský úspěch a pomohl značku znovu zviditelnit, Apple chtěl nabídnout také něco pro zákazníky, kteří toužili po vyšším výkonu, ale nechtěli mít pod stolem masivní počítačovou věž. Vznikl tak projekt, který měl propojit estetiku s výkonem a přinést něco, co se odlišovalo od všeho, co bylo tehdy na trhu. Myšlenka Cubu vycházela z přesvědčení Steva Jobse, že počítače mohou být nejen nástrojem, ale i estetickým objektem. Jobs často hovořil o tom, že počítač by měl být stejně krásný jako kus nábytku či umělecké dílo, které si člověk rád vystaví. Ve své době to byl velmi nekonvenční pohled, protože většina výrobců nabízela stroje v šedých nebo béžových skříních, bez jakéhokoliv důrazu na estetiku. Apple chtěl uživatele oslovit jinak – počítačem, který bude ozdobou stolu a vizuálním symbolem moderního životního stylu.

Na designu Cubu pracoval tým vedený Jonathanem Ive, který už měl za sebou úspěch s barevnými průhlednými iMacy G3. Cube byl ale jiný – nebyl hravý a barevný, nýbrž minimalistický, čistý a futuristický. Kostka o velikosti zhruba 20 centimetrů na každé straně byla zasazena do čírého akrylátového pláště, který působil dojmem, že je vyřezán z jediného kusu průhledného skla. Uvnitř se nacházela hliníková konstrukce s elektronikou,

která se do pláště zasouvala jako samostatný modul. Tento systém přístupu byl nejen praktický, ale i esteticky působivý – uživatel jednoduše zatlačil na spodní část a celá jednotka se vysunula nahoru, čímž se odhalily všechny komponenty. Bylo to řešení, které působilo technicky i vizuálně ohromujícím dojmem.

PASIVNÍ CHLAZENÍ

Apple se rozhodl, že Cube nebude mít žádný větrák. Zatímco ostatní výrobci plnili své počítače hluknými ventilátory, Cube měl být naprosto tichý. Pasivní chlazení mělo dodat stroji punc elegance, tichosti a nenápadnosti, což bylo v ostrém kontrastu k tehdejšímu standardům. Tento krok však přinesl i velké problémy. Počítač se při vyšší zátěži rychle přehříval, což mělo dopady na stabilitu i životnost komponent. Někteří uživatelé si stěžovali na drobné vlasové praskliny v akrylovém plášti, které vznikaly vlivem tepla. Jako improvizované řešení začali majitelé vyjmát mechaniky DVD typu slot-loading, aby uvnitř vytvořili více prostoru pro proudění vzduchu. Jiní si pomáhali přidavnými ventilátory, čímž ale Cube ztrácel na své původní eleganci.

Po hardwarové stránce přitom Cube nabízel vybavu, která odpovídala jeho ambicím. V srdci

pracoval procesor PowerPC G4 s taktem 450 nebo 500 MHz, doplněný instrukční sadou AltiVec, která byla marketingově prezentována jako „Velocity Engine“. Ta měla dramaticky zlepšovat výkon při práci s multimédií, vědeckými výpočty a grafickými aplikacemi. Operační paměť začínala na 64 MB, což bylo v roce 2000 ještě přijatelné, ale stroj podporoval až 1,5 GB, což z něj činilo solidní platformu i pro náročnější práci. Grafická karta ATI Rage 128 Pro byla standardem, přičemž za příplatek byla dostupná NVIDIA GeForce2 MX, která nabízela vyšší výkon zejména pro 3D grafiku. Disková kapacita se pohybovala od 20 do 40 GB, což tehdy patřilo k lepším hodnotám. Samozřejmostí byla i DVD mechanika, která byla umístěna jako zařízení slot-loading do přední části, čímž působila elegantně a odlišně od běžných šuplíkových mechanik.

Konektorová výbava zahrnovala dva porty USB, dva FireWire 400 a Ethernet, přičemž Cube postrádal tradiční sloty PCI. To bylo velké omezení pro profesionály, kteří byli zvyklí podle potřeby rozšiřovat své PowerMacy o různé karty. Apple se tímto krokem vědomě vydal cestou uzavřeného designu, což bylo v té době kritizováno, ale z dnešního pohledu to předznamenalo filozofii, která se stala pro Apple typickou.

DRAHÁ HRAČKA

Cena byla nastavena na 1799 dolarů, což bylo výrazně více než u iMacu, ale jen o málo méně než u klasických PowerMaců G4. Tento cenový rozdíl se ukázal jako zásadní problém. Zákazníci, kteří chtěli výkon, si raději připlatili za plnohodnotný PowerMac s lepší možností rozšíření. Ti, kteří chtěli styl, se spokojili s levnějším iMacem. Cube tak skončil v jakémsi vzduchoprázdnu, kde oslovil jen velmi úzkou skupinu zákazníků, kteří ocenili design, ale smířili se s omezeními. Výsledkem bylo, že se během roku prodalo jen asi 150 tisíc kusů, což bylo daleko za očekáváním Applu. V červenci 2001 byla výroba pozastavena a Cube se stal jedním z mála počítačů Applu, které měly tak krátkou životnost.

Přesto však Cube získal status kultovního zařízení. Jeho design byl natolik revoluční, že jej Muzeum moderního umění v New Yorku zařadilo do své stálé sbírky. To je pocta, kterou se může pochlubit jen minimum počítačů, a je to důkaz, že Apple tehdy vytvořil něco, co překročilo hranice běžné spotřební elektroniky a vstoupilo do světa umění.

DESIGN, KTERÝ MĚL VLIV

Zajímavou kapitolou je i příslušenství. Apple ke Cubu nabízel unikátní monitory Apple Cinema Display, které stály na třech nohách a působily

stejně futuristicky jako samotný počítač. Tyto displeje byly připojovány jediným proprietárním kabelem, který v sobě nesl obrazový signál, USB data i napájení. Bylo to řešení, které předběhlo dobu a umožňovalo naprosto čistý pracovní stůl bez spleti kabelů. Dalším ikonickým příslušenstvím byly reproduktory od Harman Kardon. Tyto průhledné satelity spolu s velkým subwooferem se staly samostatnou designovou ikonou a později inspirovaly celou řadu dalších audio produktů. Estetika čirého plastu a kombinace s hliníkem se staly trendem, který v první dekádě 21. století ovlivnil nejen počítače, ale spotřební elektroniku obecně.

Odezva médií a zákazníků byla rozporuplná. Design byl univerzálně chválen, mnozí novináři psali o tom, že Cube je nejkrásnějším počítačem, jaký kdy spatřili. Na druhou stranu kritika směřovala na vysokou cenu, omezené možnosti rozšíření a problémy s chlazením. Někteří recenzenti varovali, že se Apple snaží prodávat spíše sochu než počítač. Z dnešního pohledu je ale patrné, že Cube předběhl svou dobu. Minimalismus, tichý provoz, důraz na estetiku a snaha o integraci více funkcí do jednoho kabelu – to jsou prvky, které dnes považujeme za samozřejmost. Cube byl v mnohém předchůdcem Macu mini, který o několik let později dokázal nabídnout kompaktní design, ale s nižší cenou a širším přijetím.

ODKAZ KOSTKY

Cube měl také silný vliv na vnímání Applu jako značky. Ukázal, že firma se nebojí riskovat a vytvářet produkty, které se vymykají normám. I když neuspěly na trhu, přispěly k formování image Applu jako inovátora, který propojuje technologii s uměním. To byla strategie, která se později ukázala jako klíčová pro úspěch iPodu, iPhoneu a dalších zařízení.

Dnes je PowerMac G4 Cube vyhledávaným sběratelským kouskem. Na aukcích dosahuje vysokých cen, zejména pokud je v dobrém stavu a s kompletním příslušenstvím. Pro mnohé fanoušky Applu je symbolem odvahy a důkazem, že i neúspěch může mít dlouhodobý význam. Cube totiž ukázal, že někdy se vyplatí riskovat a vytvořit produkt, který není určen pro masu, ale pro historii.

PowerMac G4 Cube tak zůstává fascinujícím paradoxem. Z obchodního hlediska byl neúspěchem, ale z hlediska designu a kulturního vlivu patří k nejdůležitějším počítačům, které Apple kdy vytvořil. Je připomínkou éry, kdy se Apple nebál experimentovat a kdy Steve Jobs s Jonathanem Iveem začali formovat tvář moderního Applu. A i když se Cube nikdy nestal běžným strojem v kancelářích nebo domácnostech, stal se symbolem, který dodnes inspiruje designéry, techniky a fanoušky po celém světě.